

OTEVŘENÝ DOPIS

Lanžhot 2.5.2019

Lužní lesy podél dolních toků řek Moravy a Dyje patří k přírodně nejbohatším oblastem naší země i celé Evropy. Většinu území přezdívaného Moravská Amazonie vlastní stát. Přesto nebyl schopen zajistit mu potřebnou ochranu a péči. Unikátní přírodní hodnoty jihomoravských luhů proto rychle mizí. Bez řádné ochrany tohoto území nemáme naději zpomalit úbytek přírodní rozmanitosti naší země.

Moravská Amazonie je unikátní v mnoha ohledech: lužní lesy, nivní louky a mokřady tu střídají suché stepi, nevídané je množství mohutných, starých stromů. Mnoho rostlin a živočichů u nás najdeme pouze zde, další tu mají těžiště výskytu. Jmenujme alespoň orla královského nebo čolka dunajského, celkem ale jde o stovky druhů nižších i vyšších rostlin, hub, ryb a především hmyzu.

Oblast je sběratelem národních i mezinárodních ochranných titulů jako biosférická rezervace, mokřad mezinárodního významu, evropsky významné lokality, ptačí oblasti, přírodní park a lesy zvláštního určení z důvodu zachování biodiverzity. Jejich existence ale v praxi mnoho neznamená. Nezabránily úbytku přírodních hodnot, ani území neuchránily před rychlou těžbou dřeva. To zatím dokázaly jen přírodní rezervace a památky. Ty ale pokrývají necelá 2 % zdejších lesů. Například v Praze je takto chráněno téměř 5 % území města. Prosazení ochrany jihomoravských luhů už desítky let brání zejména postoj jejich hlavního správce, státního podniku Lesy České republiky, Ministerstva zemědělství, a v neposlední řadě také nerozhodnost Ministerstva životního prostředí.

Jihomoravské luhy nejvíce ohrožuje právě těžba dřeva. V roce 1990 tvořily starší porosty asi polovinu luhů, dnes je to sotva čtvrtina. Nejčastěji zastoupené věkové třídy lesa jsou proto paseky a mlaziny. Tak rychlou těžbu dřeva území nezažilo ani kolem druhé světové války, kdy byla potřeba dříví obrovská. Paseky jsou navíc frézovány, takže připomínají spíše oraniště. To ničí chráněné druhy rostlin, například bleduli letní, a hmyz, například brouka roháče obecného nebo motýla jasoně dymnivkového, který v luzích nedávno vyhynul. Dramaticky se mění také podoba lesů. Původně světlé lesy houstnou, ubývají staré stromy a unikátní rostliny a živočichové.

Je ostudné, že přírodně nejbohatší lesy u nás, navíc vlastně převážně státem, jsou stále spravovány především jako zdroj dřeva. Ekonomické využití jihomoravských luhů nesmí ničit jejich unikátní přírodu. K nápravě situace je nezbytné zajistit území řádnou ochranu a adekvátní péči. Věříme, že všechny relevantní složky ochrany přírody, státní podnik Lesy České republiky, Ministerstvo zemědělství i Ministerstvo životního prostředí si uvědomují vážnost situace a ve spolupráci s místními obyvateli i odbornou veřejností urychleně zjednájí nápravu.

Za prioritní považujeme následující kroky:

1. Neprodleně zastavit kácení dubů starších sta let
2. Zajistit podmínky pro přežití a růst mohutných starých stromů
3. Zajistit do konce roku 2020 územní ochranu přírodně nejcennějších lokalit Moravské Amazonie podle již připraveného návrhu státní ochrany přírody
4. Umožnit běh a obnovu přírodních procesů a způsobů hospodaření, které přírodu Moravské Amazonie formovaly a jsou důležité pro její uchování